

Pracovná skupina pre ekologické poľnohospodárstvo, 6. októbra 2021

Zhrnutie správy zo zasadnutia:

Predsedala Lone Andersenová (DK).

Informovala, že boli zahájené rokovania s koordinátormi politických frakcií vo výbore AGRI v súvislosti s vykonávaním nového nariadenia (EÚ) 2018/848 o ekologickej poľnohospodárskej výrobe a označovaní produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby.

Aktualizované informácie týkajúce sa 48-hodinovej ochrannnej lehoty

Predsedajúca informovala o novom pravidle stanovujúcom minimálnu dĺžku ochrannnej lehoty v prípade podania vakcín, ošetrovania proti parazitom alebo liečby v rámci povinnej eradikácie v ekologickej produkcii v minimálnej dĺžke 48 hodín. Toto nové pravidlo budú musieť ekologickí poľnohospodári plniť od 1. 1. 2022. Vzhľadom na to, že po ošetrovaní proti parazitom nebude môcť byť veľké množstvo ekologických vajec a mlieka predávaných ako bio, sekretariát pracovnej skupiny sa spolu s inými partnerskými organizáciami rozhodli zaslať Komisii list, v ktorom ich na skutočnosť upozorňujú. Komisia na list odpovedala, že nemá právomoc meniť ustanovenia v nariadení (EÚ) 2018/848, pretože ide o základný legislatívny text. Sekretariát teda navrhol počkať do začatia platnosti lehoty a súčasne zhromažďovať údaje o dopadoch nového ustanovenia a tie následne predložiť Komisii.

Nedostatok ekologických bielkovín na krmivá a nedostatočná produkcia proteínových plodín (od 1. 1. 2022)

Tento bod prezentoval DE reprezentant. V súvislosti s uplatňovaním nového nariadenia (EÚ) 2018/848 budú musieť byť od 1. 1. 2022 krmivá použité v ekologickej živočíšnej produkcii tiež vyprodukované ekologicky. Na trhu však takýchto krmív nie je dostatok, deficit produkcie proteínov je viditeľný už niekoľko rokov. Od roku 2020 sa nedostatok ešte zvyšuje v dôsledku klesajúcich dovozov z Číny. Produkciu proteínových krmív treba zvýšiť, využiť PAPs organicky chovaného hmyzu, extrahovať bielkoviny z čerstvých tráv, lucerny alebo ďateliny, a i. Je potrebné hľadať vhodné riešenia, odvetvie produkcie ekologických krmív by malo byť prioritne podporené v rámci nového akčného plánu pre ekologické poľnohospodárstvo, pretože dostupnosť proteínových krmív bude stále obtiažnejšia a cena vyššia.

Sekretariát informoval o plánovanej diskusii s producentmi hmyzu počas budúceho rokovania CDG.

IT reprezentanti tiež zdôraznili závažnosť problému, upozornili na vysokú cenu konvenčných krmív, pričom ekologické sú ešte drahšie. Aktuálne požiadavky na zvýšenie ekologickej výroby (25 % poľnohospodárskej plochy EÚ) nie je možné splniť, pokiaľ EÚ nebude vo výrobe ekologických krmív sebestačná.

BE reprezentantka informovala o pokuse navrhnuť vo Valónsku pravidlá pre produkciu

hmyzu, ale ide o veľmi komplikovaný proces a aktuálne sa nedá hmyz na účely krmiva produkovať.

UK reprezentant informoval o skúsenosti, keď vo vhodnom vidieckom prostredí sliepky samy hmyz vyhládávali, čím sa znížili požiadavky na ich kŕmenie.

PL reprezentant naznačil možné riešenie v podobe zvýšenia produkcie proteínových plodín (ďatelina, lucerna).

DE reprezentant na záver vyjadril obavy, že od 1. 1. 2022 bude musieť byť v ekologickej živočišnej výrobe použitých 100 % ekologických krmív bez akéhokoľvek prechodného obdobia.

Byrokratické prekážky: diskusia o konkrétnych problémoch

Tento bod prezentoval IT reprezentant, ktorý informoval o dotazníku medzi členskými organizáciami, ktorého cieľom bolo zistiť konkrétne prekážky ovplyvňujúce každodennú prácu ekologických výrobcov. Z dotazníku vyplynuli prekážky ako napr.: potreba hľadania možnosti automatického uchovávanía záznamov a výmeny informácií medzi rôznymi databázami, zamedzenie dvojitého predkladania dokumentov pre ekologickú výrobu nad rámec tých, ktoré musí poľnohospodár predložiť v rámci SPP, uprednostňovanie „rutinnej dokumentácie“ pred dokumentáciou „krok za krokom“, zvlášť ak nedochádza k žiadnemu prelínaniu medzi ekologickou a konvenčnou produkciou, zvýšenie využitia digitalizácie pri byrokratických administratívnych postupoch, a i.

Možné riešenia, o ktoré by bolo vhodné požiadať Komisiu: zlepšiť digitálne postupy pre ekologických poľnohospodárov, vytvoriť spoločnú databázu na zamedzenie prekrývania postupov (SPP+národné kontroly), zavedenie „rutinnej dokumentácie“.

V diskusii predsedajúca informovala o množstve mladých ekologických poľnohospodárov v DK, pri ktorých je dôležité, aby nadmerná byrokracia nenarušila ich nadšenie pre inovácie.

BE reprezentant pripomenul, že „papierovačky“ predstavujú pre poľnohospodárov veľký stres, pričom v rámci novej legislatívy budú administratívne kontroly ešte posilnené. Poľnohospodári sami požadujú kontroly, ale kontroly v praxi, a nie toho, čo je na papieri.

Nové šľachtiteľské techniky: všeobecná prezentácia predsedu skupiny pre osivá

Thor Kofoed (DK) informoval o štúdii o nových genomických technikách (NGTs), ktorú dňa 29. 4. 2021 zverejnila EK. Zo záverov štúdie plynie, že súčasné právne predpisy týkajúce sa GMO z roku 2001 nie sú použiteľné na niektoré NGTs a ich produkty. Preto EK zahájila politickú iniciatívu s cieľom navrhnúť právny rámec pre rastliny, potravinárske a kŕmne produkty získané cielenou mutagenezou a cisgenézou a zverejnila plán tejto iniciatívy spolu s počiatočným posúdením dopadov. V druhom štvrtroku 2022 prebehne verejná konzultácia a následne aj cielené konzultácie s členskými štátmi.

EK ďalej zverejnila štúdiu o možnostiach EÚ aktualizovať súčasné právne predpisy o produkcii a uvádzaní rastlinného rozmnožovacieho materiálu na trh. Takisto zverejnila plán revízie právnych predpisov spolu s počiatočným posúdením dopadov, C-C k plánu poslala stanovisko. Ďalej pracovná skupina pre osivá prijala vlastný iniciatívny plán v podobe prípravy vlastnej pozície namiesto vyčkávania na legislatívny plán Komisie. Pozícia zahŕňa vytvorenie zoznamu (databázy) certifikovaných osív spĺňajúcich určité štandardy kvality, pričom certifikačné postupy musia zaistiť dôveru spotrebiteľov. Prejednanie a schválenie pozície prebehne počas zasadnutia skupiny 13. 10. 2021.

V diskusii predseda skupiny pre osivá potvrdil, že aj heterogénny materiál bude môcť byť v navrhovanom zozname. Takisto uviedol, že tradičné metódy šľachtenia budú iste pokračovať paralelne vedľa NGTs a súhlasil s tým, že je treba mať možnosť návratu k „pôvodným“ odrodám. Nová EÚ legislatíva týkajúca sa rastlinného rozmnožovacieho materiálu by mala zaistiť poskytovanie nevyhnutných informácií o kvalite a metóde šľachtiteľskej techniky. Návrh pozície C-C k budúcej legislatíve takisto požaduje, aby zoznam zahŕňal všetky informácie a poľnohospodári tak vedeli, aké osivo si kupujú (vrátane šľachtiteľskej metódy). Spolu s DE reprezentantom odmietli patenty na osivá (aj zvieratá) v EÚ.

PL reprezentant odmietol akceptovať uzavretý zoznam odrôd pre ekologické poľnohospodárstvo a vyslovil sa proti akémukoľvek obmedzovaniu. Ekologické poľnohospodárstvo musí mať k dispozícii všetok genetický materiál z banky osív.

Predseda skupiny pre osivá uviedol, že v genetických bankách sú tisíce zdrojov, ktoré nie je možné použiť v praxi, muselo by sa do nich ďalej investovať. Zoznam nie je uzavretý, kedykoľvek je možné doplniť doň novú odrodu. Bude určený iba pre osivo uvádzané na trh EÚ – pokiaľ si poľnohospodár produkuje vlastné osivo (lokálne, ktoré nie je určené na trh), nemusí byť na zozname uvedené.

Aktualizované informácie o AMO

DE reprezentant referoval o aktuálnej zložitej situácii v DE, kde sa už rok vyskytuje AMO na hraniciach s PL. Nákaza bola potvrdená u cca 2 000 diviakov, u domácich ošípaných bol najhorší výskyt zaznamenaný v ekologickej produkcii. Upozornil na veľmi zložitý boj s nákazou, mnoho fariem radšej ukončilo svoju činnosť.

PL reprezentant informoval o pokračujúcom boji s nákazou, ktorá sa veľmi ľahko šíri aj vďaka osobám, ktoré vstupujú do lesov za účelom zberu húb. Tento problém treba prediskutovať s Komisiou, vrátane požiadavky na alokáciu finančných prostriedkov.